

Parella Vella, Ciutadella

Visita a una explotació d'horta ecològica

---

*Alumnes de Sa
Granja Agrícola de
Maó*

Antoni Seguí Parpal

INTRODUCCIÓ

Al nostre web remugants.cat hem reordenat algunes carpetes de documents, i n'hem afegit una, que es diu **Altres sectors/entorn natural** ja que hi ha visites, entre d'altres informes o temes, que no són estrictament de l'àrea dels remugants.

És el cas d'aquest resum de la visita que hem fet amb els professors i alumnes del Centre de Capacitació i Experiències Agràries de Maó (Menorca), centre conegut com *Sa Granja*.

Es tracta de donar fe de la visita, i si algun visitant del web hi té interès en el tema, el que ha de fer és adreçar-se directament als responsables de *Sa Granja*, que com se sap són, alguns d'ells, membres del grup de remugants.

Quan vaig començar a estudiar per enginyer agrònom em vaig trobar en un ambient, on la majoria sabien d'horta, de tarongers i d'arròs. El primer que vaig fer va ser comprar un diccionari d'agricultura (*Diccionario de Agricultura, José Maria de Soroa y Pineda*), el qual, inclòs ara, en plena era d'Internet, aquest poder que no ens fa submisos però sí dependents, és un goig llegir-lo. Del diccionari extrec i tradueixo una petita part de la definició d'agricultura:

Agricultura: conreu o cultiu de la terra. Art de conrear la terra. L'objecte de l'Agricultura és realitzar totes les activitats necessàries per al bon cultiu de les plantes útils a l'home i als animals que se serveix. L'Agricultura és una de les activitats que més lentament s'han desenvolupat durant el transcurs dels segles.

A continuació m'interessa també saber que es deia de la paraula agronomia, i extrec i tradueixo el següent:

Agronomia: Conjunt de coneixements de tota mena, fonamentats en els científics, que són necessaris per a l'obtenció de productes vegetals útils per satisfer les necessitats humanes.

En aquesta extensa entrada sobre agronomia s'expliquen els orígens de l'agricultura, i la seva evolució fins a la dècada dels 60 del segle passat. Entre d'altres coses diu, i subratllo el final: *La planta es millora pel saber de la Biologia, especialment de la seva branca la Botànica; el sòl es conserva millor gràcies a la Geologia, que, juntament amb la Física, la Mecànica i la Química, estableixen la manera de corregir-lo i proveir-lo amb esmenes i adobs, atenuant els efectes contraproductius del medi natural (per al creixement i desenvolupament de la planta), sense que s'abandoni una planta a l'influx dels fenòmens meteorològics, sinó **sabent quines són les varietats que s'acomoden millor a probables contingències previsibles i corregibles.***

El "meu" diccionari avui no serveix com a cercador de paraules de les quals t'interessa el seu significat. A l'agricultura i a l'agronomia se les han afegit cognoms o llinatges de tota índole. La desfeta de gran part de la naturalesa a mans d'ignorants i aprofitats han propiciat que la gent torni a repensar l'agronomia. Però jo segueixo pensant que el cal és que la gent pensi des del coneixement i des d'aquí reflexioni com fer les coses.

L'agricultura no es fa per mantenir el paisatge, crea un altre tipus de paisatge; ni tampoc es fa per mantenir els valors culturals i arquitectònics, és en sí mateixa un valor. Es fa, o s'hauria de fer, des de la cultura de la terra, tenint en compte les limitacions de la naturalesa, que no ha de malmetre. Crec que sobre el pagès no s'han de posar deures que d'altres han obviat. Si seguíssim els principis de l'agronomia possiblement no ens caldria afegir qualificatius a l'Agricultura.

VISITA A PARELLA VELLA (CIUTADELLA, 1.02.2017)

El grup de visitants en pràctica el formaven els professors Bustamante, Allés i Vidal, i Vinent, que és l'encarregat de les pràctiques a peu del camp –paret seca, horta, etc.-, amb tretze alumnes. El pagès de *Parella Vella*, Dani Bosch Llorens, cultiva 2 hectàrees de verdures, amb el sistema ecològic, regulat oficialment.

Dani Bosch i Joan Bustamante, pagès i director de *Sa Granja*

Grup d'alumnes i professors atenent les explicacions del pagès

Dani Bosch va estudiar a *Sa Granja* i sempre ha fet de pagès. Des de fa 14 anys és al lloc de Parella. És soci de l'Associació de Defensa Vegetal (*ADV Hortigrup*) el que li permet tenir un tècnic agrícola que els assessora i els guia en tècniques de conreu i en productes permessos.

A l'inici de la visita ens acompanya Nuria Capó, llicenciada en Sociologia; es va incorporar com a jove agricultora i va fer un mòdul d'**implantació de cultius** a *Sa Granja*. Du una explotació de dues hectàrees,

Visita a una explotació d'horta ecològica

també d'horta ecològica. S'encarrega de comercialitzar els seus productes i també els de *Parella*, té un lloc de venda a *sa plaça* de Ciutadella els dissabtes i subministra productes directament a un restaurant de Ciutadella.

D'entrada, sobta veure hivernacles, quatre en total, ja que un hivernacle no deixa de ser una eina per forçar el conreu fora de les èpoques naturals de creixement. Però, com explica na Núria, seria absurd no avançar-se o, més ben dit, retardar-se en allò que el consumidor espera trobar a la plaça. Dit d'una altra manera, no seria econòmic oferir mongetes, tomàtics, melons o síndries quan el consumidor ja n'està fart de menjar-se'n. També, aquí, com és lògic, l'evolució va en paral·lel a la pràctica agrícola. Per exemple, a primers de juny els carbassons, les mongetes i els tomàtics tenen un preu alt, i seria ruïnós no aprofitar-ho.

Conreu sota hivernacle

Detall de les canonades de reg gota a gota

Visita a una explotació d'horta ecològica

Les verdures de més fulles necessiten protecció, sobretot del vent i la sal. En canvi, les cols, endívies – escaroles –, alls, faves, cebes, etc., es conreen defora.

A la finca, a més de les verdures, hi dedica 12 hectàrees a boví de carn (4 vaques menorquines, 1 brau i els 4 vedells). Va comprar 10 vedells xarolesos que va engreixar per a vendre a la carnisseria *ECOCARN* de Ciutadella. Tot dins el sistema ecològic. Pasturen civada i sorgo uns 10 mesos i passen a engreix amb pinso ecològic.

Planter d'espínacs

Utilitza diferents cultius per adob en verd, i, lògicament, du una rotació de cultius adequada a la riquesa del sòl i allò que xuclen les plantes. Per exemple, la mostassa la capola en verd per adob, igualment amb el favet o favolí en floració el capola in situ per adob.

Mostassa emprada com adob en verd

Favolí o favet per adob en verd

La terra és bastant argilosa.

Els espinacs de vegades aguanten tota la temporada fins el març. Després en el mateix lloc no n'hi torna a sembrar fins passats tres anys, ja que el sòl queda molt pobre. Després hi sembra pebres i meló. Comenta el pagès que amb el meló no s'hi guanya gaire, i, en canvi, sí amb les pastanagues i raveguins.

Hivernacle d'espinacs